

På spor etter vikingene i USA

Jakten på vikingefunn ved Cape Cod i Massachusetts USA har hentet frem i lyset en nokså ukjent norsk historiker.

SVERRE DALLAND
(tekst og foto)

Historieopptatt. Gunnar Tornøe (69) er sønn av Johannes Kristofer Tornøe. I kjelleren i huset sitt i Asker har han kasse på kasse med farens bøker og papirer. Det er boken «Early American History. Norsemen before Columbus» som har overbevist den amerikanske lokalhistorikeren Neil Good om at det bodde vikinger i Waquoit Bay på Cape Cod for 1000 år siden.

– Far ble født på Selje, og vokste opp med tre store interesser: hav, fiske og historie, forteller Gunnar Tornøe.

Etter ulike jobber ble faren ansatt i Ishavsrådet. Han deltok på tre ekspedisjoner, og var leder for den siste. Målet med ekspedisjonene var å beskytte Norges interesser i nord. Særlig viktig var Grønland.

– Far mente å kunne bevise at nordmenn kom til Grønland før eskimoene. Han skrev en avhandling som ble brukt da saken om Grønland kom opp for Haag-domstolen i 1933.

«Fiskerier og fangst i Norges sjøområde», som Tornøe skrev i 1941, var aktuell under forhandlingene om Norges fiskerigrænser. Han forfattet også i 1944 boken: «Lysstreif over Noregsveldets historie», forteller Gunnar Tornøe.

Vikingenes rolle

J.Kr. Tornøe emigrerte til USA i 1959. Der ble han til 1962. De to neste bøkene ga han ut på engelsk for å nå et større publikum. Den første boken: «Columbus in the Arctic? And the Vinland Literature» fra 1965 måtte han gi ut på eget forlag.

FAKSIMILE AFTENPOSTEN 9. JANUAR

Drivkraften. Lokalhistorikeren Neil Good vil lete etter vikingeskip ved Cape Cod i Massachusetts.

Den neste derimot, «Early American Historie. Norsemen before Columbus», ble gitt ut av Universitetsforlaget samme år. Det er altså stoffet fra denne som danner grunnlaget for letingen ved Cape Cod.

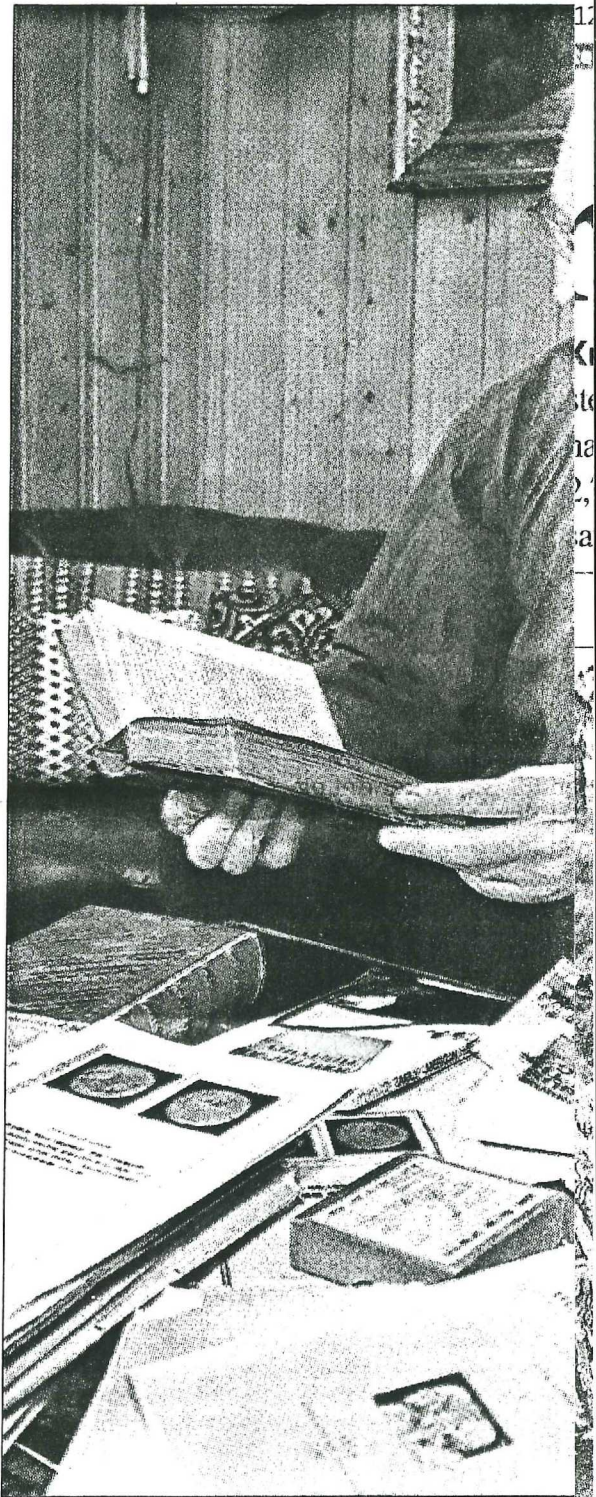
– I 1966 ville J.R.L. Anderson teste min fars teori og seile en rute min far hadde tegnet opp i sin bok. Han havnet til slutt på Martha's Vineyard som ligger på Cape Cod, påpeker sønnen.

Store kunnskaper

– Hvor hentet din far sine kunnskaper fra?

– Han grov seg ned i alle arkiver, smiler Gunnar Tornøe. – Her leste han blant annet alt som var skrevet om Vinlands-reisen. Han kunne islandsk og gammelnorsk. Jeg har kjelleren full av bøker og skrifter som han pløyet seg gjennom. Alltid når jeg kom hjem, satt far med nesens i en bok. Han var nesten ikke til å snakke til. I tankene arbeidet han med stoffet hele tiden. Han var så opptatt av dette at det kom foran alt annet. All sin oppmerksomhet og alle sine penger ofret han på forskningen.

– Far var flere ganger på Cape Cod. Siste gang var det min kone og jeg som kjørte ham rundt. Stadig pekte han og kom med detaljopplysninger. Han var ikke i tvil om at her hadde vikingene vært. Det hadde vært hyggelig om min far kunne blitt anerkjent nå, 30 år etter sin død, sier Gunnar Tornøe.

Rikholdig. Gunnar Tornøe har bare såvidt begynt å studiere historiske arkiv.

Peugeot 607 leveres med en 2,0 l. bensin og HDi, 2,2 l. bensin og HDi samt en 3,0 l. V6 motor med omfattende standard og ekstrautstyr. Priser fra kr 339.607,-. 3 års/100.000 km 12 års rustgaranti. Bildet er illustrasjonsfoto og utstyr kan avvike. Pris veil. inkl. mva. og lev. omk. pr. 1.1.2001, eks. frakt. Importør: Bertel O. Steen A

Nye Peugeot 607.